

Zaterdag 20 juli 1918 – ochtendeditie

Londen, 19 juli. Officieel. Onze vliegtuigen bombardeerden loodsen bij Armentières en Mericourt, de stations van Rosières en Bray en de dokken van Brugge en Oostende. Wij vernielden negen vijandelijk toestellen en missen er zelf zeven. Verder wierpen onze nachtelijke vliegers 8 ton bommen op de spoorlijn Bergen-Valenciennes en zes op de lijnen van Kortrijk en Rijsel.

Duitsland en België.

Berlijn, 19 juli. De Norddeutsche Allgemeine Zeitung verneemt uit centrumkringen het volgende over de verklaringen van de rijkskanselier nopens het Belgische vraagstuk: de verklaringen van graaf Hertling zeggen glashelder dat Duitsland bereid is de volkomen zelfstandigheid van België te herstellen onder voorwaarde dat er tegelijkertijd politiek en economisch geschikte waarborgen voor het Duitse rijk worden geschapen. Toen de rijkskanselier verklaarde dat België aan geen mogendheid als vazal onderworpen mag zijn, was deze eis geenszins in strijd met die aangaande de politieke en economische waarborgen. De kenschetsende vazalverhouding van een staat tot een andere is dat de machtigste staat de andere militair, economisch en politiek in de hand heeft. Men hoeft slechts op het voorbeeld van Egypte te wijzen, wiens vazalverhouding tot Engeland er een treffend bewijs voor is dat de staat van vazalschap en de militaire, politieke en economische beheersing twee onafscheidelijke begrippen zijn.

We willen niet in een dispuut met de Duitse Vaderlandpartij treden, doch volstaan met erop te wijzen dat de rijkskanselier graaf Hertling, wat zijn eisen nopens België betreft, in volle overeenstemming met de opperste legeraanvoering is. Wanneer deze beide toonaangevende lichamen in het rijk in de door de rijkskanselier

opgestelde eisen onvoldoende waarborg voor de veiligheid van het rijk zien, dan moet het, naar onze mening, ook de Duitse Vaderlandpartij bevredigen.

Engeland en de Vlaamse beweging.

Het Belgisch Dagblad drukt het memorandum nopens de Vlaamse kwestie, dat de heer Frans van Cauwelaert, kamerlid van Antwerpen, aan de Britse regering heeft gezonden, in zijn geheel af. Het memorandum is in het Frans gesteld.

De heer van Cauwelaert opent zijn geschrift met een uitvoerige uiteenzetting van het talenvraagstuk in België. Hij wijst op het feit, dat de Vlamingen voor de oorlog bij de Walen ten achter werden gesteld en legt de oorzaken daarvan bloot. Hij keert zich tegen de bewering als zouden de Vlamingen de beide talen, het Vlaams en het Frans, beheersen. Volgens de laatste statistieken telde België op 31 december 1910 3.220.662 inwoners, die slechts Vlaams spraken, tegen 2.833.344, die slechts Frans kenden. In de vier Vlaamse provincies (Antwerpen, West en Oost-Vlaanderen en Limburg) spraken 47.288 inwoners Frans tegen 2.934.657 Vlaams.

Schrijver wijst op de gevolgen, die de vijandige houding der Belgische autoriteiten tegenover de Vlaamse taal op de ontwikkeling van het Vlaamse volk heeft gehad, herinnert aan de moeilijkheden, die in dit verband in het administratief bestuur van België, zowel als in het Belgische leger zijn gerezen, en zet vervolgens het doel van de Vlaamse beweging in enige punten uiteen. Hij bestrijdt de argumenten, welke tegen de Vlaamse beweging zijn aangevoerd, als zou zij de eenheid van België kunnen schaden, vijandig tegenover Frankrijk staan en Duitsgezind zijn.

Vervolgens beschrijft hij het ontstaan van het activisme en zegt dat dit ondanks drie jaar van inspanning tot heden een zwakke minderheid in de Vlaamse beweging gebleven is. Het doel der Duitsers met het steunen van het activisme is het scheppen van een voorwendsel, om bij de vredesonderhandelingen aanspraken te doen gelden ten opzichte van het binnenlandse leven van België. Tal van bevoegde Vlamingen hebben zich hiertegen verzet en verzekerd dat de Vlaamse kwestie voor België een kwestie van binnenlandse politiek is en dat ze elke buitenlandse inmenging krachtig afwijzen.

Dan zegt schrijver: doch dit is niet voldoende. Het is nodig dat de invloed der vaderlandslievende flaminganten wordt gesteund, en geen afbreuk wordt gedaan, door onze eigen autoriteiten en onze vrienden. Het vraagstuk is ook voor de politiek van de geallieerden van België van belang, in het bijzonder voor Frankrijk en Engeland.

De heer van Cauwelaert komt ten slotte tot de beschouwing, waaraan wij reeds vroeger een en ander hebben ontleend (ochtendblad van 30 juni), en waarin hij er de nadruk op legt, dat "Engeland van zijn kant zijn bijzondere aandacht moet wijden aan het Vlaamse deel van België", en dat, indien Engeland de Vlamingen in België zou tonen dat het niet alleen een verdediger van de politieke vrijheid van de Belgische staat, doch ook een trouwe vriend van de volledige terugkeer tot de Nederlandse beschaving is, het van een grote politieke helderheid blijk zou geven.

Zaterdag 20 juli 1918 – avondeditie

Een artikel van Camille Huysmans.

Londen, 20 juli. Camille Huysmans heeft in de Manchester Guardian een artikel geschreven over de verklaring van de Duitse

meerderheidssocialisten en hun bereidverklaring om het Stockholmse onzijdige vredesvoorstel als grondslag voor gedachtewisseling te aanvaarden. Huysmans noemt het een belangrijke stap vooruit. Hij zegt, dat men van de Duitse meerderheidssocialisten niet kon verwachten, dat ze het memorandum van de socialisten uit de landen der bondgenoten zouden aannemen. Deze socialisten wensten slechts aanneming van algemene beginselen van economische vrijheid en verplichte arbitrage, belichaamd in een bond van voldoende vrije en geleidelijk aan ontwapende naties. Dit is verkregen. Huysmans zegt, dat hij reeds te Stockholm, in gesprekken met Duitse meerderheidssocialisten, de indruk had, dat zij concessies zouden doen, maar over Elzas-Lotharingen. Hun opinie was toen, dat het een zuiver Duitse kwestie is. Thans hebben zij een nieuwe houding aangenomen; die ongetwijfeld een gevolg is van Troelstra's mededeling, waarbij de meerderheidssocialisten uitgenodigd worden de kwestie opnieuw in overweging te nemen. Huysmans zegt te weten, dat deze tussenkomst grote indruk op de Duitse arbeiders en het volk gemaakt heeft. Deze nieuwe houding is te danken aan deze Nederlandse invloed. Huysmans zegt ten slotte dat de officiële documenten nog niet aangekomen zijn; zodra hij ze bezit, zal hij er de nodige publiciteit aan geven. Maar wat wij er van weten, zegt hij, is voldoende om hoop en optimisme te rechtvaardigen.

De Manchester Guardian zegt naar aanleiding van het artikel van Huysmans: Troelstra is die gevaarlijke Nederlander die niet op onze arbeidersconferentie mocht komen, omdat hij besprekingen met Scheidemann gehouden had. Het blijkt nu, dat de bedoeling der besprekingen was Scheidemann ertoe te brengen het ene punt van al de voorwaarden der geallieerden aan te nemen, dat tot dusver een onoverkomelijk bezwaar voor de vrede was. Zo zijn de paradoxen van de oorlog. Een onzijdige, die er uw vijand toe brengt uw voornaamste

punt aan te nemen, wordt een verdacht persoon, die ge niet met uw eigen mensen wilt laten spreken, omdat hij ... met de vijand gesproken heeft.

De Kölnische Volkszeitung, het annexionistische centrumblad, zegt naar aanleiding van Hertlings verklaringen over België dat de rijkskanselier met de voorwaarden, waaronder Duitsland het vuistpand België uit handen wil geven, de volgende heeft bedoeld:

1. De volle ongeschondenheid van het oude gebied van het Duitse rijk;
2. Teruggave van alle Duitse koloniën;
3. Volledige schadeloosstelling voor de economische verliezen die de Duitsers in vijandelijke landen, met inbegrip der koloniën, zijn berokkend;
4. Vrijheid ter zee, volledige waarborgen door het vrije zeeverkeer na de vrede en behandeling van de Duitse handel in alle staten op dezelfde voet als van de handel van andere staten, zulks onder algehele uitschakeling van economische oorlog.

Voor nakoming van deze voorwaarden worden niet alleen papieren beloften, maar wezenlijke waarborgen verlangd.

Of deze uitlegging, die aan de verklaring van de rijkskanselier alle waarde zou ontnemen, officieus is, dient afgewacht. Een telegram van onze Keulse correspondent erover, de 16^e dezer afgezonden, heeft ons eerst heden bereikt en is dus een dag of vier door de censuur opgehouden.